

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB "B1" SKUNDO**

2023 m. spalio d. Nr. S- (7-2023/99)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistensčio, narių Andriaus Veniaus (pranešėjas) ir Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo UAB "B1" (toliau – Pareiškėjas) 2023-05-17 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Muitinės departamentas) 2023-04-27 sprendimo Nr. 1AE-218 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjo atstovai direktorius Y. M. ir advokatas H. E., Muitinės departamento atstovė S. F. 2023-08-08 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad E. D. (toliau – JK) Pareiškėjo tiekėjo JK bendrovės „2020 Textiles“ prašymu yra pradėtas tyrimas dėl Pareiškėjo importuotų prekių (dėvėtų drabužių ir avalynės) kilmės, kad šiuo tyrimu siekiama gauti išplėstinį pagrindimą dėl Pareiškėjui eksportuotų prekių lengvatinės kilmės, taip pat kad šio pagrindimo nebuvimas buvo viena iš priežasčių, dėl kurios analogiškoje mokestinio ginčo byloje buvo priimtas Pareiškėjui nepalankus Muitinės departamento 2022-08-09 sprendimas Nr. 1AE-67, 2023-06-22 posėdžio protokolu Nr. PP-2023/156 (7-2023/99) nusprendė sustabdyti Pareiškėjo 2023-05-17 skundo dėl Muitinės departamento 2023-04-27 sprendimo Nr. 1AE-218 nagrinėjimą iki Pareiškėjas Komisijai pateiks iš S. N. pajamų ir muitų tarnybos gautą informaciją dėl Pareiškėjui eksportuotų prekių kilmės.

Pareiškėjas 2023-07-03 pateikė Komisijai prašymą atnaujinti skundo nagrinėjimą, kadangi E. D. pajamų ir muitinės tarnyba pateikė išsamius atsakymus ir pagrindė savo poziciją dėl produktų kilmės statuso pagrįstumo, todėl Pareiškėjas objektyviai negalės gauti išsamesnio ir platesnio E. D. pajamų ir muitinės tarnybos pagrindimo dėl eksportuotų prekių lengvatinės kilmės.

Komisija, atsižvelgdama į Pareiškėjo prašymą, atnaujina skundo nagrinėjimą ir jį nagrinėja iš esmės.

Muitinės departamentas ginčijamu sprendimu patvirtino Vilniaus teritorinės muitinės (toliau – Vilniaus TM) 2023-02-20 supaprastinto patikrinimo ataskaitą Nr. 3VM190344S.

Pareiškėjas iš E. D. (toliau – JK) importavo dėvėtus drabužius (toliau – ginčo prekės), kuriuos įformino elektroninėje importo deklaracijoje (toliau – EID) Nr. 21LTVC0100IM1845D3 (2021-11-04). Ginčo prekės deklaruotos TARIC kodu 6309 00 00 00 bei taikytas lengvatinis 0 proc. maito tarifas ir standartinio (21 proc.) dydžio PVM. Deklaruota kilmės šalis – E. D. (JK). Vilniaus TM 2023-02-20 supaprastinto patikrinimo ataskaita Nr. 3VM190344S nustatė, kad ginčo prekėms lengvatinis maito tarifas netaikytinas, nes JK atliktas perdurbimas apsiribojo operacijomis, kurios nesuteikia produktui lengvatinės kilmės statuso, o drabužių dėvėjimas yra daikto naudojimas pagal paskirtį, bet ne gamybinis procesas, kurio metu sukuriamas naujas produktas. Nurodytų argumentų pagrindu nuspręsta taisyti ginčo EID ir duomenų elemento „Lengvatiniai maitų tarifai“ kodą 300

pakeisti į 100, perskaičiuoti muitą (taikant 5,3 proc. trečiųjų šalių muitą) bei PVM ir įregistruoti Pareiškėjui mokestinę nepriemoką: 473 Eur muitą, 99 Eur importo PVM, 57 Eur baudą ir apskaičiuoti 12 Eur muitų delspinigius.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Vilniaus TM sprendimu, nurodė, jog ginčo prekėms vienareikšmiškai turėjo būti taikomas lengvatinis muitų tarifų režimas, nes tiek eksportuotojas – JK bendrovė *V. G. Limited* pateikė informaciją apie prekių kilmę (eksportuotojo pareiškimas apie prekių kilmę Nr. 643, tiek JK pajamų ir muitinės tarnyba 2022-08-09 rašte Nr. E/JONA/1 PFA (1) aiškiai ir nedviprasmiškai patvirtino, kad ginčo prekės atitinka visas kilmės taisykles, numatytas 2020 m. gruodžio 31 d. Europos Sąjungos bei S. U. Bendrijos ir T. F. ir K. H. prekybos ir bendradarbiavimo susitarime (toliau – Susitarimas).

Muitinės departamentas savo sprendime nurodė, jog Susitarimo 2 skyriaus „Prekių kilmės taisyklės“ 37 straipsnyje yra įtvirtintos nuostatos, kuriomis lengvatinio muitų tarifų režimo taikymo pagal šį Susitarimą tikslais yra nustatoma prekių kilmė ir susijusios prekių kilmės procedūros. Reikalavimai, kada produktas yra laikomas turinčiu Šalies kilmės statusą, nustatyti Susitarimo 39 straipsnyje. Nagrinėjamu atveju taikytinos 39 straipsnio 1 dalies c punkto sąlygos, kurias įvykdžius produktas laikytinas Šalies kilmės statusą turinčiu produktu. Susitarimo 3 Priede produktui, klasifikuojamam Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, nustatyta kilmės taisyklė CTH – gamyba iš kilmės statuso neturinčių medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas; tai reiškia, kad bet kuri produkto gamybai panaudota kilmės statuso neturinti medžiaga turi būti klasifikuojama priskiriant ją kitai pozicijai (Suderintos sistemos 4 skaitmenų lygmuo) negu produktas (t. y. turi pasikeisti pozicija) (Susitarimo 2 priedo 2 pastabos 6 dalis). U. L. taikymo kontekste yra apibrėžiama, kaip visų rūšių apdorojimas ar perdirbimas, įskaitant surinkimą (Susitarimo 38 straipsnio h punktas). Susitarimo 43 straipsnyje yra numatytos išimties, kada produktas nelaikomas Šalies kilmės produktu, nors ir yra įvykdyti 39 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimai. Nagrinėjamu atveju prekių kilmės nustatymo tikslais svarbu yra tai, kad šalyje turi vykti gamyba, kuri neapsiriboja operacijomis, apibrėžtomis Susitarimo 43 straipsnyje.

Vilniaus TM atliko patikrinimą dėl lengvatinio maito tarifo pritaikymo ginčo prekėms. Ginčo EID muitinio įforminimo metu deklaruotų prekių kilmei pagrįsti Pareiškėjas pateikė jau minėtą eksportuotojo pareiškimą Nr. 643 apie prekių kilmę. Kilus abejonėms dėl šio pareiškimo autentiškumo ir jame nurodytos prekių kilmės, Pareiškėjas muitinei pateikė garantiją, užtikrinančią galinčios atsirasti mokestinės prievolės įvykdymą.

Vilniaus TM nurodė Pareiškėjui pateikti informaciją apie deklaruotų ginčo prekių panaudojimą t. y. ar jie skirti perdirbti, ar parduoti ir dėvėti bei pateikti prekių panaudojimą įrodančius dokumentus. Pareiškėjas elektroniniu paštu informavo, kad ginčo prekės bus perrūšiuojamos ir parduodamos mažmeninėje prekyboje.

Vilniaus TM Pareiškėjo pateiktus pareiškimus apie prekių kilmę (Nr. 643) išsiuntė įvertinti Muitinės departamentui, kuris, atlikęs tyrimą, informavo, jog JK pajamų ir muitinės tarnybos nuomone, prekės atitinka kilmės taisykles, numatytas Susitarime, todėl šioms prekėms gali būti taikomas lengvatinis importo maito tarifas. Papildomai buvo nurodyta, kad dėvėjimas gali būti laikomas gamyba, kadangi jis nenurodytas Susitarimo 2 skyriaus 1 skirsnio 43 straipsnyje. E. D. pajamų ir muitinės tarnyba tokią išvadą grindė prielaida, kad dėvėjimas nėra aiškus gamybinis procesas, bet šiuo atveju tai svarbu ir, kad tai pakeičia daikto savybes iš naujų drabužių į dėvėtus drabužius. Visi nauji drabužiai klasifikuojami 61 ar 62 Suderintos sistemos skirsniuose, o dėvėti drabužiai klasifikuojami Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, todėl kilmės taisyklė yra įvykdyta ir lengvatinis importo maito tarifas šioms prekėms gali būti taikomas.

Atsižvelgiant į tai, kad tikrinimas buvo vykdomas turint pagrįstų abejonių dėl prekių kilmės, nes dėvėjimas yra daikto naudojimas pagal jo paskirtį, bet ne gamybinis procesas, pakeičiantis daikto vertę, bet ne jo esmines savybes, bei tai, kad nebuvo pateikta jokios papildomos informacijos, kuri pagrįstų eksportuotų prekių kilmę, Muitinės departamentas informavo JK pajamų ir muitinės tarnybą dėl ketinimo šioms prekėms netaikyti lengvatinio importo maito tarifo, atsižvelgiant į tai, kad pateiktas tik dalinis atsakymas, neapimantis elementų, kurie turi būti pateikti pagal Susitarimo 62 straipsnio 4 dalies d) ir e) punktus. Muitinės departamentas tuo pačiu raštu informavo E. D.

pajamų ir muitinės tarnybą, primindamas apie galimybę pradėti konsultacijas dėl šių prekių kilmės. Tačiau patikrinimo metu nebuvo gautas prašymas pradėti minėtas konsultacijas, todėl Vilniaus TM, vadovaudamasi Susitarimo 63 straipsnio 1 dalies c) punkto ii) papunkčio nuostatomis, nusprendė, kad deklaruotoms ginčo prekėms lengvatinis maito tarifas netaikytinas.

Vadovaujantis Susitarimo 62 straipsnio 4 dalimi, nustatyta, kad eksportuojančios šalies muitinė pateikia a) – f) punktuose nurodytą informaciją. Šio straipsnio 5 dalyje numatyta, kad eksportuojančios Šalies muitinė 4 dalies a, d, ir f punktuose nurodytos informacijos importuojančios Šalies muitinei neteikia, jei eksportuotojas tą informaciją laiko konfidencialia. Jei eksportuojančios šalies atsakyme nenurodyta, kad tam tikra informacija yra laikoma konfidencialia, tai tokiu atveju atsakyme turi būti pateikta visa 62 straipsnio 4 dalies a) – f) punktuose nurodyta informacija.

Susitarimo 63 straipsnio 3 dalies 3 pastraipoje nurodyta, kad, kai eksportuojančios Šalies muitinė patvirtina produktų lengvatinės kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios Šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinių maitų tarifų režimą, tačiau nagrinėjamu atveju JK pajamų ir muitinės tarnyba, pateikdama atsakymą, nepagrindė savo nuomonės dėl produktų kilmės statuso pagrįstumo.

Vadovaujantis Susitarimo 39 straipsnio 1 dalimi, lengvatinių maitų tarifų režimą kitos šalies kilmės statusą turinčiai prekei pagal šį Susitarimą taikanti šalis šiuos produktus laiko kitos šalies kilmės statusą turinčiais produktais, jeigu jie atitinka visus kitus taikytinus Susitarimo 2 skyriaus reikalavimus: a) tik toje šalyje gautus produktus, nurodytus 41 straipsnyje, b) produktus, toje šalyje pagamintus tik iš tos šalies kilmės statusą turinčių medžiagų, ir c) toje šalyje pagamintus produktus, kurių sudėtyje yra kilmės statuso neturinčių medžiagų, jeigu jie atitinka 3 priede nustatytus reikalavimus.

Pagamintas produktas, klasifikuojamas Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, turi atitikti Susitarimo 3 priede tam produktui taikomą kilmės taisyklę, t. y. – produktas turi būti pagamintas iš kilmės statuso neturinčių medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas bei turi atitikti kitus Susitarimo 2 skyriaus reikalavimus, kaip tai numatyta Susitarimo 39 straipsnio 1 dalyje.

Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad importuoti dėvėti drabužiai neatitinka gamybos apibrėžties nuostatų, pagal kurias produktas įgautų kilmės statusą, nes gamyba apsiriboja operacijomis, kurios produktui kilmės statuso nesuteikia (Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies j) punkto nuostatos) bei nėra įvykdyta Susitarimo 3 priedo Suderintos sistemos 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė.

Dėl Pareiškėjo teiginių, kad Vilniaus TM, priimdama skundžiamą ataskaitą, pažeidė Susitarimo 63 straipsnio 3 dalies 3 pastraipoje įtvirtintą nuostatą, kurioje pasakyta, jog tuo atveju, kai eksportuojančios Šalies muitinė patvirtina produktų lengvatinės kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios Šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinių maitų tarifų režimą, tačiau nagrinėjamu atveju JK pajamų ir muitinės tarnyba, pateikdama atsakymą, nepagrindė savo nuomonės dėl produktų kilmės statuso pagrįstumo.

2022 m. spalio 17 d. ES ir JK Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams sprendimu Nr. 1/2022 (toliau – Sprendimas) nustatyta konsultacijų procedūra, taikytina atsisakymo taikyti lengvatinių maitų tarifų režimą atveju, pagal Susitarimą. Muitinės departamentas pažymėjo, kad, vadovaujantis Sprendimo priedo 1 taisyklės 1 dalimi, importuojančios Šalies muitinei pranešus eksportuojančios Šalies muitinei apie savo ketinimą atsisakyti taikyti lengvatinių maitų tarifų režimą, Šalis gali pagal Susitarimo 63 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą pateikti kitai Šaliai prašymą surengti konsultacijas. Konsultacijos galimos, kai yra atsakymas iš eksporto muitinės įstaigos ir kai nuomonės dėl lengvatinės prekių kilmės išsiskiria. Nagrinėjamo ginčo atveju nebuvo gautas atsakymas, todėl Lietuvos Respublikos muitinė neturi teisinio pagrindo kreiptis į eksportuojančią šalį su prašymu surengti konsultacijas.

Muitinės departamentas konstatavo, kad ginčo prekėms lengvatinis maito tarifas netaikytas pagrįstai, o Pareiškėjo skundo teiginiai, kad ginčo prekių kilmės statusas yra patvirtintas ir Vilniaus TM priėmė neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą, yra nepagrįsti.

Pareiškėjas nesutinka su Muitinės departamento sprendimu ir Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) prašo skundžiamą sprendimą panaikinti.

Skunde nurodoma, jog šioje byloje ginčas iš esmės kilo dėl skirtingo JK pajamų ir muitinės tarnybos bei Lietuvos Respublikos muitinės Susitarimo 2 skyriaus „Prekių kilmės taisyklės“ nuostatų aiškinimo ir taikymo.

Muitinės departamentas, aiškindamas Susitarimo nuostatas, nurodė, kad Susitarimo 3 Priede produktui, klasifikuojamam Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, nustatyta kilmės taisyklė „CTH“, t. y. gamyba iš kilmės statuso neturinčių medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas. Tai reiškia, kad bet kuri produkto gamybai panaudota kilmės statuso neturinti medžiaga turi būti klasifikuojama priskiriant ją kitai pozicijai (Suderintos sistemos 4 skaitmenų lygmuo) negu produktas (t. y. turi pasikeisti pozicija).

Aiškindamas „gamybos“ sąvoką Susitarimo taikymo kontekste Muitinės departamentas sprendė, kad gamyba – tai visų rūšių apdorojimas ar perdirbimas, įskaitant surinkimą (Susitarimo 38 straipsnio h punktas), tačiau Pareiškėjo importuoti dėvėti drabužiai neatitinka gamybos apibrėžties nuostatų, nes apsiriboja operacijomis, kurios produktui kilmės statuso nesuteikia (Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies j) punkto nuostatos), todėl nėra įvykdoma 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė. Anot Muitinės departamento, E. D. surinkti daiktai (avalynė, drabužiai), turintys dėvėjimo požymių, yra klasifikuojami toje pačioje Suderintos sistemos pozicijoje kaip ir galutinis produktas, todėl Susitarimo 3 priede galutiniam produktui nustatyta kilmės taisyklė nėra įvykdoma.

Pareiškėjas pažymi, kad JK pajamų ir muitinės tarnyba 2022-08-09 rašte Nr. E/JONA/1 PFA vienareikšmiškai patvirtino, kad ginčo prekės atitinka visas kilmės taisykles, numatytas Susitarime. Taip pat prekių eksportuotojas – JK bendrovė „V. G. Limited“ patvirtino eksportuotų prekių kilmę.

JK pajamų ir muitinės tarnyba Susitarimo nuostatas dėl prekių kilmės aiškina taip, kad dėvėtiems drabužiams ir avalynei turi būti taikomas lengvatinis muitų tarifų režimas, nes visi „nauji“ drabužiai yra klasifikuojami Kombinuotos nomenklatūros 61 arba 62 skirsnyje, tačiau dėvėti drabužiai ir avalynė yra klasifikuojami 6309 pozicijoje, o tai reiškia, kad yra pakeista tarifinė pozicija ir tai atitinka „CTH“ kilmės taisyklę, kuri ir reikalauja pozicijos pasikeitimo.

Pareiškėjas atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad dėvėjimas iš esmės yra vienintelė operacija, dėl kurios pakeičiama tarifinė pozicija iš Kombinuotos nomenklatūros 61 arba 62 skirsnių į 6309 poziciją. Jeigu dėvėjimo nelaikyti pakankama operacija, suteikiančia produktui lengvatinį kilmės statusą, kilmės taisyklė „CTH“ dėvėtiems drabužiams apskritai negalėtų būti pritaikoma net teoriškai ir yra niekinė. Susitarimą pasirašiusių šalių tikslas yra Susitarimo nuostatų pritaikomumas, todėl „CTH“ kilmės taisyklė turėtų būti pritaikoma ir 6309 pozicijai. Jeigu drabužiai buvo dėvimi ir surinkti šalyje bei teisingai klasifikuojami kaip dėvėti (6309 pozicija), tuomet šioms prekėms turėtų būti suteikiamas šalies kilmės statusas.

Tokia JK pajamų ir muitinės tarnybos pozicija atsispindi 2022-08-09 rašte Nr. E/JONA/1 PFA, tiek atsakyme Muitinės departamentui. Be to, Pareiškėjas Muitinės departamentui pateikė ir JK pajamų ir muitinės tarnybos 2022-05-25 raštą byloje Nr. CFSS-2029578, kuriame taip pat buvo konstatuota, kad JK pajamų ir muitinės tarnyba patvirtina, jog „drabužių dėvėjimas gali būti laikomas gamyba, nes jis nėra nurodytas Susitarimo 43 straipsnyje, vadinasi, tai nėra nepakankama gamyba. Dėvėjimas nėra akivaizdus gamybos procesas, tačiau tai pagrindinis dalykas, kuris keičia gaminio savybes iš naujo drabužio į dėvėtą drabužį.“

Lengvatinio muitų tarifo taikymą patvirtino ir prekių eksportuotoja – JK bendrovė „V. G. Limited“, nurodydama, kad ginčo prekės atitinka visas kilmės taisykles, numatytas Susitarime. Pagal Susitarimo nuostatas (Pareiškimai apie prekių kilmę Nr. 643) būtent eksportuotojas atsako už pareiškimo apie prekių kilmę ir pateiktos informacijos teisingumą. Nagrinėjamu atveju eksportuotojo pareiškimas apie prekių kilmę nurodytas sąskaitoje faktūroje, kurioje kilmės statusą turinčios prekės buvo pakankamai išsamiai apibūdintos.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį ir į tai, kad Susitarimo 43 straipsnio 1 dalyje yra pateiktas baigtinis sąrašas operacijų, kurios laikomos nepakankamomis ir nesuteikia produktui lengvatinės kilmės statuso, tačiau produkto „dėvėjimasis“ nėra įtrauktas į šį sąrašą, vadinasi, dėvėjimasis gali

būti laikomas gamyba (tai „visiškai atitinka gamybos apibrėžties nuostatas ir negali būti laikoma kaip „nepakankama gamyba“) ir tokia operacija produktui suteikia kilmės statusą, nes yra įvykdoma 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė. Jeigu dėvėjimas ir drabužių surinkimas buvo vykdomas E. D., produktui turi būti suteiktas kilmės statusas. Būtent tokios pozicijos ir Susitarimo nuostatų aiškinimo laikosi ir E. D. pajamų ir muitinės tarnyba.

Pareiškėjo nuomone, Muitinės departamento išvada, jog importuoti dėvėti drabužiai ir avalynė neatitinka gamybos apibrėžties nuostatų yra deklaratyvaus pobūdžio, nepagrįsta objektyviais duomenimis ir prieštaraujanti Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies nuostatoms.

Muitinės departamentas skundžiamame sprendime nepasisakė ir nevertino Pareiškėjo pateikto JK pajamų ir muitinės tarnybos 2022-05-25 rašto byloje Nr. CFSS-2029578, kuriame pateikti išsamūs argumentai dėl dėvėtų drabužių ir avalynės kilmės statuso pagrįstumo. Pareiškėjo teigimu, tokiais veiksmais Muitinės departamentas pažeidė ir Susitarimo 63 straipsnio 3 dalies 3 pastraipoje įtvirtintą nuostatą, kurioje pasakyta, jog tu atveju, kai eksportuojančios šalies muitinė patvirtina produktų lengvatinės kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą.

Nagrinėjamu atveju taip pat nebuvo pakankamo pagrindo atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą vien dėl to, kad importuojančios šalies muitinė išsiuntė priminimą apie galimybę pradėti konsultacijas dėl ginčo prekių kilmės ir atsakymo iki šiol nėra gavusi. Susitarimo nuostatos numato, kad kiekvienu konkrečiu atveju konsultacijų terminas gali būti pratęstas. Konsultacijos gali būti rengiamos Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams nustatyta tvarka. Importuojančios šalies muitinė gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą tik jei tam turi pagrįstą pagrindą ir tik suteikusi importuotojui teisę būti išklausytam. Tačiau kai eksportuojančios šalies muitinė patvirtina produktų kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios šalies muitinė neatsisako taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą produktui vien dėl to, kad buvo pateiktas priminimas apie galimybę pradėti konsultacijas.

Skunde Pareiškėjas nurodo, jog 2022-10-17 ES ir JK Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams sprendimu Nr. 1/2022 (toliau – Sprendimas) nustatyta konsultacijų procedūra, taikytina atsisakymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą atveju, pagal Susitarimą. Šiuo atveju dvi Susitarimo šalys (JK ir Lietuva) nesutaria dėl Susitarimo 2 skyriaus „Prekių kilmės taisyklės“ nuostatų aiškinimo ir taikymo, todėl pagal minėtą sprendimą Muitinės departamentas turėjo inicijuoti konsultacijas dėl ginčo prekių kilmės Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams nustatyta tvarka, tačiau to nepadarė. Todėl Pareiškėja prašo Komisijos įpareigoti Muitinės departamentą pagal Susitarimą inicijuoti ir tęsti konsultacijas su eksportuojančios šalies (JK) muitine dėl ginčo prekių kilmės arba tokias konsultacijas inicijuoti Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams nustatyta tvarka.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas tenkintinas, skundžiamas Muitinės departamento sprendimas naikintinas.

Ginčas byloje yra kilęs dėl mokesstinės prievolės įregistravimo Pareiškėjui pagrįstumo, Muitinės departamentui konstatavus, kad Pareiškėjo importuoti dėvėti drabužiai neatitinka Susitarime išdėstytų gamybos apibrėžties nuostatų, pagal kurias produktas įgautų kilmės statusą, nes gamyba apsiriboja operacijomis, kurios produktui kilmės statuso nesuteikia (Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies j) punkto nuostatos) bei nėra įvykdyta Susitarimo 3 priedo Suderintos sistemos 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė. Taigi, ginčas tarp šalių yra kilęs dėl skirtingo JK pajamų ir muitinės tarnybos bei Lietuvos Respublikos muitinės Susitarimo 2 skyriaus „Prekių kilmės taisyklės“ nuostatų aiškinimo ir taikymo. Pareiškėjas savo skunde, be kita ko, mano, jog JK pajamų ir muitinės tarnybos pateiktas Susitarimo Kilmės taisyklių aiškinimas yra tinkamas ir pagrįstas, atitinka Susitarimo nuostatas, todėl skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas.

Kaip jau minėta, ginčo esmę sudaro Susitarimo nuostatų aiškinimas dėl iš JK importuojamų dėvėtų drabužių kilmės statuso patvirtinimo ir atitinkamai lengvatinio muitų tarifų režimo taikymo dėvėtiems drabužiams.

Susitarimo 2 skyriaus „Prekių kilmės taisyklės“ tikslas – įtvirtinti nuostatas, kuriomis lengvatinio muitų tarifų režimo taikymo pagal šį Susitarimą tikslais yra nustatoma prekių kilmė ir susijusios prekių kilmės procedūros.

Susitarimo 39 straipsnyje yra išdėstyti bendrieji reikalavimai, kada produktas yra laikomas turinčiu Šalies kilmės statusą. Ginčo atveju aktualūs yra Susitarimo 39 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstyti reikalavimai, kuriuos įvykdžius produktas laikytinas Šalies kilmės statusą turinčiu produktu: „Lengvatinį muitų tarifų režimą kitos šalies kilmės statusą turinčiai prekei pagal šį Susitarimą taikanti šalis šiuos produktus laiko kitos šalies kilmės statusą turinčiais produktais, jeigu jie atitinka visus kitus taikytinus Susitarimo 2 skyriaus reikalavimus: [...] c) toje šalyje pagamintus produktus, kurių sudėtyje yra kilmės statuso neturinčių medžiagų, jeigu jie atitinka 3 priede nustatytus reikalavimus.“

Susitarimo 3 Priede produktui, klasifikuojamam Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, nustatyta kilmės taisyklė CTH, kuri reiškia – gamybą iš kilmės statuso neturinčių medžiagų, priskiriamų bet kuriai kitai pozicijai negu produktas; tai reiškia, kad bet kuri produkto gamybai panaudota kilmės statuso neturinti medžiaga turi būti klasifikuojama priskiriant ją kitai pozicijai (Suderintos sistemos 4 skaitmenų lygmuo) negu produktas (t. y. turi pasikeisti pozicija) (Susitarimo 2 priedo 2 pastabos 6 dalis).

Pagal Susitarimo 38 straipsnyje pateiktus susitarime vartojamų terminų apibrėžimus, U. L. taikymo kontekste yra apibrėžiama, kaip visų rūšių apdorojimas ar perdirbimas, įskaitant surinkimą (Susitarimo 38 straipsnio h punktas).

Taigi, tam, kad prekėms, klasifikuojamoms Suderintos sistemos 6309 pozicijoje (dėvėti drabužiai), būtų galima pritaikyti kilmės taisyklę ir atitinkamai lengvatinį importo muitų režimą, būtina, jog būtų vykdoma pakankama medžiagų „gamyba“ ir dėl to pasikeistų produkto tarifinė pozicija.

Susitarimo 43 straipsnyje yra numatytos išimtys, kada produktas nelaikomas Šalies kilmės produktu, nors ir yra įvykdyti 39 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimai. Taigi ginčo atveju prekių kilmės nustatymo tikslais svarbu yra tai, kad šalyje turi vykti gamyba, kuri neapsiriboja operacijomis, apibrėžtomis Susitarimo 43 straipsnyje.

Iš skundžiamo sprendimo matyti, jog Muitinės departamentas, darydamas išvadą, jog importuoti dėvėti drabužiai neatitinka gamybos apibrėžties nuostatų, pagal kurias produktas įgautų kilmės statusą, nurodo, jog gamyba apsiribojo operacijomis, kurios produktui kilmės statuso nesuteikia (Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies j) punkto nuostatos (*sijojimas, atrankinė patikra, rūšiavimas, klasifikavimas, kategorizavimas, derinimas, įskaitant rinkinių sudarymą*) bei nėra įvykdyta Susitarimo 3 priedo Suderintos sistemos 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė.

Komisijos vertinimu, su tokia Muitinės departamento pozicija negalima sutikti. Kaip teisingai akcentuoja Pareiškėjas ir kaip tai yra pabrėžiama JK pajamų ir muitų tarybos 2022-05-25 rašte Nr. CFSS-2029578, kuriame pateikti išsamūs argumentai dėl dėvėtų drabužių ir avalynės kilmės statuso pagrįstumo, Susitarimo 43 straipsnio 1 dalyje yra pateiktas baigtinis sąrašas operacijų, kurios laikomos nepakankamomis ir nesuteikia produktui lengvatinės kilmės statuso, tačiau produkto „dėvėjimasis“ nėra įtrauktas į šį sąrašą, todėl dėvėjimasis gali būti laikomas gamyba ir negali būti laikomas kaip „nepakankama gamyba“. Visi nauji drabužiai yra klasifikuojami Suderintos sistemos 61 arba 62 skirsniuose. Kaip teisingai pastebi Pareiškėjas bei JK pajamų ir muitinės tarnyba, tam, kad dėvėti drabužiai galėtų būti klasifikuojami Suderintos sistemos 6309 pozicijoje, turėjo būti pakeista jų pozicija. Byloje nėra ginčo dėl to, kad drabužiai yra dėvėti, taip pat kad Pareiškėjas būtų neteisingai deklaravęs importuotų dėvėtų drabužių TARIC kodą 6309 00 00 00.

Todėl atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas Susitarimo nuostatas, t. y. 39 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstytus reikalavimus, kad būtų pripažintas kitoje šalyje pagamintų produktų, kurių

sudėtyje yra kilmės statuso neturinčių medžiagų, tos Šalies kilmės statusas, Susitarimo 3 priede nustatytą kilmės taisyklę, kuri taikoma dėvėtiems drabužiams (CTH), taip pat į tai, kad U. L. taikymo kontekste yra apibrėžiama, kaip visų rūšių apdorojimas ar perdirbimas, įskaitant surinkimą (Susitarimo 38 straipsnio h punktas), o Susitarimo 43 punkte „dėvėjimas“ nėra išskirtas kaip „nepakankama“ gamybos operacija, Komisija pritaria Pareiškėjo skunde dėstomai pozicijai, jog nors drabužių dėvėjimas ir nėra akivaizdus gamybos procesas, tačiau tai yra pagrindinė ir vienintelė operacija, kuri keičia gaminio savybes iš naujo drabužio į dėvėtą drabužį, o tai lemia, kad po šios gamybos operacijos, naujas drabužis klasifikuojamas kitoje Suderintos sistemos pozicijoje. Kaip nurodyta Susitarimo 3 priedo ir 2 priedo 2 pastabos 6 dalyje, viena pagrindinių šios kilmės taisyklės (CTH) taikymo sąlygų yra tai, kad bet kuri produkto gamybai panaudota kilmės statuso neturinti medžiaga (nagrinėjamu atveju naujas drabužis) turi būti klasifikuojama priskiriant ją kitai pozicijai, t. y. turi pasikeisti pozicija.

Priešingu atveju, kaip nurodyta ir Pareiškėjo skunde, nepripažįstant dėvėjimo pakankama operacija, suteikiančia produktui lengvatinį kilmės statusą, kilmės taisyklė „CTH“ dėvėtiems drabužiams apskritai negalėtų būti pritaikoma, nes nėra jokio kito naujo drabužio apdorojimo būdo (operacijos), kuris lemtų naujo drabužio klasifikavimą kitoje pozicijoje. Tokios operacijos Komisijos posėdžio metu negalėjo nurodyti ir Muitinės departamento atstovas. Todėl preziumuojant, kad Susitarime 6309 pozicijoje klasifikuojamų produktų ir jų kilmės statusui nustatyti taikoma taisyklė (CTH) yra numatyta ne atsitiktinai ar suklydus, darytina išvada, kad drabužių dėvėjimas Susitarimo taikymo tikslais vertintinas kaip pakankama gamyba, kuri keičia gaminio savybes iš naujo drabužio į dėvėtą drabužį. Tai savo ruožtu lemia klasifikuojamo produkto pozicijos pasikeitimą, kas atitinka 6309 pozicijoje klasifikuojamų produktų kilmės taisyklės aprašymą ir pritaikomumą. Be to, Susitarimo 43 straipsnyje „dėvėjimas“ nėra išskirtas kaip operacija, kuri galėtų būti laikoma nepakankama gamyba.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, Komisija vertina, kad Muitinės departamento išvada, jog Pareiškėjo importuoti dėvėti drabužiai neatitinka Susitarime išdėstytų gamybos apibrėžties nuostatų, pagal kurias produktas įgautų kilmės statusą, nes gamyba apsiriboja operacijomis, kurios produktui kilmės statuso nesuteikia (Susitarimo 43 straipsnio 1 dalies j) punkto nuostatos) bei nėra įvykdyta Susitarimo 3 priedo Suderintos sistemos 6309 pozicijoje klasifikuojamiems produktams taikoma kilmės taisyklė, yra nepagrįsta. Priešingai, Pareiškėjas, prašydamas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, pateikė eksportuotojo surašytą pareiškimą apie prekių kilmę, kuriame yra patvirtinama, kad produktas turi kilmės statusą (pagal Susitarimo 56 straipsnio 1 dalį Produkto eksportuotojas pareiškimą apie prekių kilmę surašo remdamasis produkto kilmės statusą įrodančia informacija, įskaitant informaciją, įrodančią produktui pagaminti naudotų medžiagų kilmės statusą. Eksportuotojas atsako už pareiškimo apie prekių kilmę ir pateiktos informacijos teisingumą), pateikė eksportuojančios šalies muitinės (JK pajamų ir muitų tarnybos) išsamų ir argumentuotą paaiškinimą (nuomonę) dėl dėvėtų drabužių kilmės nustatymo pagal Susitarimo nuostatas, taip pat aukščiau aptarta Susitarimo nuostatų analizė leidžia teigti, kad importuotojas pagrindė deklaruotą JK produktų kilmės statusą, todėl nėra pagrindo atsisakyti Pareiškėjo atžvilgiu taikyti lengvatinio muitų tarifų režimo.

Paminėtina ir tai, jog Susitarimo 63 straipsnyje yra numatyti atvejai, kai importuojančioji šalis gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, kai importuotojas nepateikia informacijos arba pateikta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti, taip pat kai eksportuojančios šalies muitinė nepateikia informacijos arba pateikta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti (63 straipsnio 1 dalis). Tačiau tais atvejais, kai eksportuojančios šalies muitinė patvirtina produktų lengvatinės kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą (63 straipsnio 3 dalies 3 pastraipa). Šiuo atveju JK pajamų ir muitinės tarnyba 2022-08-09 rašte Nr. E/JONA/1 PFA vienareikšmiškai patvirtino, kad ginčo prekės atitinka visas kilmės taisykles, numatytas Susitarime, be to, Pareiškėjas ginčo byloje yra pateikęs JK pajamų ir muitinės tarnybos 2022-05-25 raštą byloje Nr. CFSS-2029578, kuriame pateikti išsamūs argumentai dėl dėvėtų drabužių ir avalynės kilmės statuso pagrįstumo.

Komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus, sprendžia, jog Pareiškėjas pagrįstai, remdamasis eksportuotojo pateiktais pareiškimais sąskaitose, importuojamoms ginčo prekėms deklaravo preferencinę JK kilmę, todėl importuotoms ginčo prekėms turėjo būti taikomas lengvatinis muitų tarifų režimas, o skundžiamas Muitinės departamento sprendimas, kuriuo nuspręsta netaikyti lengvatinio muitų tarifų režimo ir pritaikius 5,3 proc. trečiųjų šalių muitą perskaičiuoti mokėtinus importo mokesčius, naikintinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti Pareiškėjo 2023-05-17 skundo dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-04-27 sprendimo Nr. 1AE-218 nagrinėjimą.
2. Panaikinti Muitinės departamento 2023-04-27 sprendimą Nr. 1AE-218.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė